

B
BIOLOOGIA

MARK GIMBUTAS, SULEV KUUSE

BIOLOOGIAST ÜLE KOOLIPROGRAMMI

Eesti 2015. aasta bioloogiaolümpiaadi piirkonnavoort toimus 31. jaanuaril ja selles võttis üle Eesti osa 471 gümnasisti. Need 60 õpilast, kes vastasid viiekümnele küsimusele kõige paremini, kutsuti 7.–8. märtsini Tartu Ülikooli molekulaar- ja rakubioloogia instituuti (MRI), kus toimus 54. Eesti bioloogiaolümpiaad.

Bakteritest fülogeneesipuuni

Lõppvoorus Tartus murti kahel päeval pead praktikumides ja lahendati teooriaküsimusi. Biokeemia praktikum

nõudis valgu kontsentratsiooni määramist. Selleks oli vaja lugemisoskust, arvutamist, joonistamist, täpsust ja arusaamist. Mikrobioloogia praktiline töö pidi selgitama temperatuuri mõju bakteritele, samuti antibiootikumide toimet bakteritüvedele. Õpilased pidid määrama levaansukraasi eriaktiivsust ning oskama juhendi põhjal tulemusi statistiliselt töödelda. Taimefüsioloogia ja -anatomia praktiline töö tähendas fotosünteesi pigmentide kromatograafilist lahutamist, taime klorofüllis sisalduse spektrofotomeetrist määramist ning kõige lõpuks oli

vaja aru saada enda tehtud preparaatide põhjal ka taime õhulõhede anotoomilisest ehitusest.

Loomaanatomia ja -füsioloogia praktikumis oli vaja uurida vesikirpu, jälgida tema südame tööd ning teha arvutusi vähimruutude meetodil. Ouline oli ka aru saada tigude morfoloogiast ning vastavalt sellele koostada kojaga tigude määramistabel. Praktikumi juhendaja ütles, et ka üliõpilased lõhuvad määramise käigus enam tigude kodasid kui seekordsed olümpiadistid. Loomade biosüsteemataktast arusaamiseks oli õpilastel vaja praktikumi viimase tööna koostada ette antud tunnuste põhjal dihhotoomse harunemisega fülogeneesipuud. Tööd polnud lihtsate killast, kuid praktikumide juhendeid tähelepanelikult lugedes ja näpuga järje ajades oli võimalik saada igati hea tulemus.

FOTOD: SULEV KUUSE

Parematest parimad rahvusvahelisele võistlusele

Üldise paremusrea selgitamisel arvestati lisaks praktikumide vastustele ka kaheosalise teooriaploki tulemusi ja nii selgusidki eelmise õppeaasta parimad gümnaasiumiastme bioloogia-tundjad.

10. klassi esikolmikusse kuulusid kõik Tallinna Reaalkooli õpilased: Carel Kuusk, Kaarel Hänni ja Hanna Maria Saik (õpetaja Kersti Veskimets). 11. klassi parimad olid Rein Leetmaa, Johanna Maria Kirss ja Maris Sala (kõik Hugo Treffneri Gümnaasiumist, õpetajad Saima Kaarna ja Liis Karo-Astover). 12. klasside edukaimad olid Magnus Kaldjärv (Saaremaa Ühisgümnaasium, õpetaja Mart Mölder), Mait Ainsaar (Rapla Vesiroosi Gümnaasium, õpetaja Riina Lillemägi) ja Henri Maalmann (Hugo Treffneri Gümnaasium, õpetaja Saima Kaarna).

Eriauhinnad parimatele olid välja pannud MTÜ Loodusajakiri, TÜ MRI, AS Ilves-Extra, Naxo OÜ ja Quanttumi Eesti AS ning TÜ Teaduskool. Tartu keraamik Piret Veski auhinnakarikaga autasustati teooriavooru parimat Magnus Kaldjärve ja praktikumide tublimat Mait Ainsaart. 14 parimat üldises pingereas kutsuti nädalasele

Eesti võistkond. Vasakult Magnus Kaldjärv, Carel Kuusk, Maris Sala, Rein Leetmaa.